

BAKOS ISTVÁN

Egy régi vágású kiadó: a Kairosz

Megalakulásunk kezdetén, 1996 márciusában az elsők között kapott Magyar Örökség-díjat könyvkiadó: Püski Sándor és felesége. Őket 2010 decemberében Bedő György és az általa 1996-ban alapított Kairosz Könyvkiadó követte.

Az 1930. július 11-én született Bedő György édesapja Dr. Bedő Lajos főszolgabíró volt. Mándokon éltek. Elemi iskolába Mándokon járt, a gimnáziumot Nyíregyházán, Munkácson és Kisvárdán végezte, 1948-ban érettségizett. Az 1948–1949-es tanévet Egerben a Hittudományi Főiskolán kezdte, de mivel apja nyugdíját elvették, hirtelen családfenntartó lett: a kisvárdai kísérleti gazdaságban fizikai munkásként dolgozott. 1951-ben munkaszolgálatos katonának sorozták be, ahonnan 1953 őszén szabadult. Annál a fővárosi építőipari vállalnál kapott állást, ahol katonaként szolgált. 1959-ig – a ranglétrán emelkedve –, könyvelőként alkalmazták. 1955-ben megnősült, 1956 novemberében leánya született...

Fél évszázada, 1959-ben – szerencsés véletlen folytán –, pályázattal került a könyves szakmába, s egy évtizeden át a Könyvterjesztő Vállalat komáromi könyvesboltjának sikeres üzletvezetője volt. Ezután az Állami Könyvterjesztő Vállalat Írók Boltját vezette, közben az ELTE-n magyar–könyvtár szakos diplomát szerzett. Kinevezték az Állami Könyvterjesztő Vállalt beszerzési főosztályvezetőjévé úgy, hogy élete során párt tagja nem volt, hitét megtartotta, apját meg nem tagadta. Ügyszeretetének, tehetségének és tudásának köszönhető, hogy 1972–1989 között munkájáért számos kitüntetést kapott. A rendszerváltozás a könyvkiadásban és a könyvterjesztésben is anarchisztikusan zajlott, robbanásszerű változáson ment át. Megnyílt az út új könyvkiadók alapítására. A vállalkozók között akadt néhány elhivatott kultúrunkás, köztük néhány barátom is. Velük együtt sok jószándékú álmodozó és számos haszonleső szerencsejátékos lepte el a terepet. Kezdetben az ügyeskedők „kaszáltak”, de még többen buktak bele a könyvkiadós kísérletbe. A rablóprivatizáció nyomán a viszonyok elfajultak, a kiadók és a kiadott művek száma pár év alatt közel ötvenszeresére nőtt, a művek példányszáma a korábbiak tizedére esett vissza, a könyvárak egyre emelkedtek, a kínálat pedig területi-

leg beszűkült. A könyvpiac az önérdék diadalmaskodott a közérdek felett. Ennek hatását tükrözi a könyvterjesztés és a könyvkereskedés mai siralmas állapota. Minden érdekelt megsínyli. Manapság falun vagy kisvárosban alig lehet könyvet vásárolni. Miközben a könyvek ára egyre nő, a kiadók haszna s a szerzők honoráriumuk csökken. A könyvkiadókat ugyanis 45–52 %-os, rendkívül nagy közvetítői-kereskedelmi árréssel terhelik. A kiadók a maradékból fizetik a szerzőt, a szerkesztőt, a fordítót, a lektort, az illusztrátort, a nyomdát, a szállítást, a raktározást, a PR-t. Ennek ellenére, ha könyveiket átveszik, mégsem terítik úgy, ahogy kellene, s nagy példányszámban küldik vissza a rendeléseket a kiadóknak. Ahogy a könyvkiadó Bedő György mondja: „*Nekem csak kötelezettségeim vannak, a nagykereskedőnek meg jogai.*” Pedig 1990-ben, amikor Bedő György nyugdíjba ment, elég erőt érzett magában, hogy megalakítson egy a keresztény-nemzeti kiadók összefogására, szolidaritására építő könyvterjesztő vállalatot. Az újdonsült kiadók tulajdonosi körének szűkkeblű többsége azonban akkor eltérítette szándékától. Egy ilyen könyvkereskedő cég ma is hiányzik.

A kudarcos közösségi kísérlet után Bedő György az új könyvkereskedő cégeknél vállalt munkát. Az ott tapasztalt nyomán érelődött benne a teremő szándék: hatvanhat évesen nagy fába vágta a fejszéjét. A mostoha körülmények ellenére 1996-ban, harmincezer forinttal betéti társaságot alapított, s a Kairosszal elindult a maga útján. Bedő György ezt kegyelmi pillanatként fogta föl, s fél évszázados könyves múltja minden tudását és tapasztalatát ötvözte, hogy kiadóját – szinte a semmiből – létrehozza. Az első két évben csak befektetett, egy fillért sem vett ki... Kahler Frigyes a Mindszenty-díj átadásán, köszöntőjében mondta róla: a Gondviselés megadta neki a lehetőséget, hogy saját kiadója arculatát kialakítsa. Sikerült! Vállalkozása talpon maradt.

Ha megfigyeljük a Kairoszt, érzékelhetjük, hogy e *régi vágású*, keresztény-nemzeti szellemiségű kiadó – az elmúlt másfél évtizedben megjelent könyveivel – mérhetetlen hiányt pótol közművelődésünkben. Bizonyos vonatkozásban olyan különös szellemi teljesítményt mutat föl, amely példa nélküli a honi könyvkiadásban. A Kiadó arculatának különös vonása, hogy Európa igazi szellemi hírnökeinek, képviselőinek régi-új üzeneteit közvetíti folyamatosan. Könyvei révén közkinccsé teszi az e földrész nemzeteit összekovácsozó spirituális erőt. Hozzájárul önmagunk s – az Európai Unió alkotmányából tudatosan kirekesztett – keresztény gyökereink megismeréséhez, tudatosításához: *Szent Ágostontól Nagy Szent Gergelyig, Órigenésztől Szent Jeromosig, Eckhart Mestertől a hitvitázó szerzőkig, a*

A Magyar Örökség díjátadó ünnepségen, 2010. december 18-án a MTA Dísztermében elhangzott előadás szerkesztett változata

mártír szentektől a nagy misztikusokig, egészen Puskely Mária *A keresztény Európa szellemi gyökerei* című, hét-száznegyven oldalas összefoglaló munkájáig. E művek zöme valahol, valamikor már megjelent magyarul, de elfeledett, hozzáférhetetlen. Másik részüket a Kiadó íratta, vagy fedezte föl, illetve fordíttatta nyelvünkre. Törzs-szerzőik közé tartozik például három emigráns: a közelmúltban elhunyt filozófus, *Molnár Tamás*, a természettudós-teológus *Jáki Szaniszló* és a történész *Czettler Antal*. Említenünk kell száműzetésben meghalt írónk, *Nyíró József* Medvigy Endre gondozásában megjelenő életmű-sorozatának tizenhét kötetét, vagy például *Bene Éva*, *Bogár László*, *Fekete György*, *Für Lajos*, *Papp Lajos*, *Csath Magdolna*, *Mészáros István*, *Adriányi Gábor* könyveit.

A Kairosz arculatát meghatározza két kiváló és népszerű vallomások zsebkönyv sorozatuk. Az egyik *miért? Hiszek*, a másik: *Magyarnak lenni*. E sorozatokban nemzetünk kiválóságai vallanak, egyrészt hitbeli élményeikről, keresztény, vallási kötődésükről, illetve a hazához, a nemzethez, a magyar kultúrához fűződő emlékeikről, szeretetükről. Köztük oly példaadó személyiségek, akik nagyszerű eredményeik, teljesítményük alapján ismertek, de a médiában, a közéletben alig szólanak meg, illetve, akik hitükről eddig még nem vallottak. Ízelítőül néhány név: *Balog Zoltán*, *Császár Angela*, *Freund Tamás*, *Jankovics Marcell*, *Jókai Anna*, *Koch Sándor*, *Makovecz Imre*, *Rieger Tibor*, *Szokolay Sándor*, illetve a magyarságról például *Grosics Gyula*, *Wittner Mária*, *Hámori József*, *Sára Sándor*, *Csete György*, *Kő Pál*, *Tempfli József*, *Duray Miklós*, *Farkas Árpád*, *Szónyi Erzsébet*, *Szervátiusz Tibor*, *Vári FABIÁN László*, *Vásáry Tamás* és sokan mások. Mindkét sorozat a nyolcvanadik könyvéhez közelít.

Két fontos történelmi sorsfordulót említek még, amelyekkel a Kairosz Könyvkiadó sokat foglalkozott. Az egyik az 1956-os forradalom és szabadságharc, a másik a hazai rendszerváltozás, amelyekről számos, időtálló könyv jelent meg itt. Az 1956-os forradalom és szabadságharc kapcsán kiemelem a *Brusznay Árpád* tanárról és *Tóth Ilona* orvostanhallgatóról, a sokat vitatott 56-os mártírról készült kiadványokat, illetve az 50. évfordulón, 2006-ban történt jogsértésekről szóló *Civil Jogászbizottság jelentése* című könyvet.

A másik sorsfordulóról elég felsorolni a Könyvkiadó néhány könyvének címét: *A rendszerváltás bukása*, *A rendszerváltás haszonélvezői*, *Nemzetáruló politika 2002–2010*, *Létünk a tét*, *Magyarország felszámolása*, *Eltékozolt évtized*, *Ballada a rendszerváltásról*.

Az alapító a kezdet kezdetén elhatározta, hogy csak olyan műveket ad ki, amelyeknek a szellemiségével egyetért, s a remélt üzleti haszon érdekében sem jelent meg olyan könyvet, amelyek ellenkeznek nézeteivel. Ezt a fogadalmát hűen tartja. Az elmúlt évtizedben mintegy száz könyvet adott ki évente, a Kiadó összes címszáma ezer körül jár.

Bedő György nyolcvanadik születésnapjára *A jó könyv szolgálat* címmel vallomások interjúból szerkesztett könyvet kapott munkatársaitól ajándékba. A kötet hátlapján *Szent Ágostont* idézi: „Minden idő alkalmas arra, hogy benne Istennek szolgáljunk. Használjuk föl az időt, és az szent idővé válik.” Bedő György a Kairosz szerzői, fordítói és munkatársi csapatával – könyves szolgálatával szent időt értelt. Nyugdíjasként megalkotta élete főművét, a keresztény magyar világ tudatosabb létét, „szellemi honvédelmét” segítő Kairosz Könyvkiadót. Értéktörző és értékteremtő, munkája méltán lett Magyar Örökség.

